

באר היטב

מעשה ברורה

(קרי) נוגעים אפלו (קרי) נגישה דקה כוונת השערה: (קרי) צד"י שפכה. פירוש, שחלק הי"ד מהנר"ן כל כך עד שנקראה לשני אותיות, וכן בכל אצ"ה. לכן אפלו אם ארע דחינוק קראו כהלכותו אין יכול לתקנו ואמר כך, שבינן שפעינו רואות שיש להן צורת אותיות אמרו, אם כן מהשתקנס אמר כך הרי זה כתיבה מתרש שלא כסדרן. והוא הדין אפלו אם אין להם צורה אותיות אמרו, רק שפלא לעין הכל שאין לה עקר צורתה, וכן כגון יו"ד שלא עשה לה רגל הימני או אצ"ה שחסר לה הי"ד העליון וכל כהאי גוונא, אין יכול לתקנם אמר כך. אבל אם לא עשה לה הי"ד רגל שמאלי, אף דאם ישאר כך פסול, דאיכנו יו"ד כראוי לפי דעת רוב הפוסקים, בדלקמן בסמ"ח לו, מכל מקום בית יודע לה עקר צורתה, דאפלו בלא עקץ שם יו"ד עליה, לכן יכול לתקנה ואין בזה משום שלא כסדרן: (קרי) ציין יו"ד. והוא הדין מ"ם פותחה שכתבו כ"ו בלי משכית התג שביניהם: (קרי) או ח"ת לשני זיני"ן. אפלו אם כ"ו עשה הוטרע על בפינה, רק שאין נוגעים זה לזה למעלה וכן נזכר להראי פרידתן, הרי זו הפסידה עקר צורתה, שנקראה לשני זיני"ן: (קרי) יוד"ן שצל האלפין. והוא הדין אם היה הפסק באיזה אות באמצעו ופרו מדרש באשאר אותהם כפתיחתן: (קרי) דחינוק וכו'. פירוש, לכן אפלו אם פרידתן נזכר להראי ופתיחה, וכן מדרש אשאר אותה יכול לתקנו, דהרי לא הפסיד צורת האות עקר צורתה, כדקראת התחוב לאות וכן כתב האגון ר' עקיבא אבן בחרדיש ור"ל כפר

ורמת הדין, משום דתקנוהו חז"ל על ידי מתיקה וכל בן תפישל עקר צורתו לציון
עד שיסתכל בהו מיטב ויחנכו קרנא לאות. ואף ריכול לדהק ולחלק דשאנך
אלא תהון ביחב, על בן קרנא זה בשאר אות שהסיד עקר צורתו, על כל פנים
זאת דוקא שיתקנו עד ששנך קרנא לעין בשנך אותיות, אז בן מתי שפיר ראה
בן המוקד מתחלה עד שיתפשל צורתו גם בן לא תתקם על ידי זה שאות אותיות,
שנך אותיות, שבורא לעין להם עדן שום מתנה של צדי"י, וזאת יכול לתקן
הי, כיון שנקרא לעין הכל פשטי אותיות, אם בן הספיד הצדי"י עקר צורתו ומה
לתקנה, וצדון עקר צורתו עליו והתינוק קראש לאות, והי כמו יוד ושיון
ואפילו תינוק וכו', כיון שנקרא פשטי אותיות, אז בן כתב בן ששם ששם אותיות,
קדים, אלא ודאי כיון דלעין הוראה לא נקרא לתקנה הפירטה עד שיתפשל כל
האותיות. אם מלשון הרי"א והשקלן ערוך ששכתבנו דאריה דגבר קרנא
המבור היי"ד להנוי"ן. וגם בספר עלת תמיד משמע גם בן דמרי ששנך לעין הכל
האותיות הורא לא שם אחי כיון שהם נקטנו טקא דלא נקרא ששם צד"י ער לתו וכו', ששם
דיו"ן וצד"י נקרא הספידן, וצדאי אין מצוי שנקרנה המיטב לצדי"י, כיון שששם כשמי אותיות
בתו, אם גם כמות אותיות אחת ודאית לשמי אותיות בשון וכו', אבל אם היה הספיד ששם אותיות
בתו, הן מיטב דלא חסרם יכול לקרונה, עד כאן לשונו. והי רואה דעקר הספיד דמלשיו"ן
אלא לא יתה יכול המיטב לקרונה, כיון ששאר לעין הכל פשטי אותיות, ומה ששכתבנו בספר אברהם
דעצט רואה דאין צורתה עליה כלל עד כאן (היה). ואף דמקרי בן ששם ששם כן
לעין וצדאי אפלי גם נקרא לתקנה פירטה, ודמרי אפסא דמרי בן ששם לתקנה,
לעין הקי ששכתב המהב, דברי השיו שפאס כשמי מזה. אחד, ודאית המהב
חב כספא אף אין גבר וכו', משמע דמתחלה מרי בגבר לתקנה, ועוד, דהמען
לתקנה דפסול אף בשל לו וטעונו, ומשפחות לשונו שם משמע דאפילו תינוק
שנך יציו"ן, ואם בן מזה גופא אברהם אם ששם בן דמרי המהב בכל
דמרי צורתו וקראש פשטי אותיות אחרות, מה שאין בן ראה נקרא לתקנה פירטה
פירטה, ועוד אפשי לומר לעין דיה, דקאות צדי"י וכל דקאה גאנא גם השיו
דוק בחיית סוכר השיו"ן כיון שאין חטושת עלי מוכה דקאה ששם יציו"ן, ולכן
קצת בהורומת הדין בספרן מזה (והנה כתיב יוסף בדורו הספידן כחב בהנהו מוטין
ולתקנו פסדן, אין ראה דפליג אהרם דמלשיו"ן לתקן ביודיו"ן שעל האלפיו"ן
שם, דאפשי דהראש ששם גאנא נמי אהרם דכתב בהו חכי דאריה היידי"ן שעל
דפליג אהרם, וכתב הדין יוסף דהמען שם כדבריו ודאית ודאית משפחתי לו

כִּמּוֹ שֶׁכֶּתֶב הָרִאשִׁי מֵעֲצוּמוֹ, עַל בְּרִיתוֹ הַשְּׁמַע כִּמּוֹ שֶׁכֶּתֶב הַפִּיט יוֹסֵף מִתְחַלֵּה בְּשֵׁם הַכֹּהֵן, אִם כֵּן אֵין רֵאָיָה מִזֶּה לַצֵּד" שֶׁכֶּתֶב־יִיד גִּיּוֹן וְלֹא הִתָּה נֶגֶד פְּרִידְתּוֹ לִקְצֵד" מִיּוֹד" יִשְׂרָאֵל שֶׁאֵינֶם נִגְנָעִים, מִשּׁוּם הַכְּרָעָם הֵם שֶׁמִּי אֲוִתוֹת אֶחָד לֹא זָמִין לִרְאָיָה לֹזֵם מִקֶּדֶף, וְכֵן שֶׁכֵּן דִּקְל וְתִקְרָל לִפְנֵי, אֲלֵא וְדֹאִי דְכִנְגַּת חֲרִירִי אֶפְסָל־מִקֶּדֶף, שֶׁכֶּתֶב הַתִּיבִּיכָא לֹא שֶׁכֵּן לֹאֹת אֲתִירֶה עַל יִיד דְּבוּקִים, וְגַם כְּעַת הַהִינֵן שֶׁנֶּאֱסָפֵל־רֵסֶד פֻּסֵּל בִּסּוּל לִתְלֵן, וְכֵן שֶׁכֵּן בְּצֵד" שֶׁכֶּתֶב יִיד גִּיּוֹן וְחֹאֵד נִגְרָאָה לְעֵין הַכֹּהֵן אַחֲרֵי כֵן, וְכֹזֵה מִרְיָם בֵּן שֶׁמֶן אֲבִרְכֶם שֶׁכֶּתֶב כֵּלֵא מִחֵץ קִרְיַת הַתִּינוּק בִּזְוֵה, כְּאִלּוּ שֶׁחֲסֵד לֹו יִיד אַחֵד, אֲכִל אִם אֵין נֶגֶד מִרְכָּשֵׁה עַד שֶׁמִּסְחָפֵל בַּה מִיטָב, שֶׁאֵינֵן נִגְנָעִים מִחֵץ שֶׁמֶן קִרְיַת הַתִּינוּק. וְכֹזֵה מִרְכָּשֵׁה בֵּן שֶׁלֹּו שֶׁכֶּתֶב כֵּלֵא לְדִקְלָהּ מִשְׁמַע מִשּׁוּם הַכְּרָעָם הֵם שֶׁמִּי אֲוִתוֹת כֵּן זָמִין שֶׁלֹּא תִּבְרָךְ, כְּסִבְרַת הַהִינֵן הַיָּסֵב וְגַם הַתִּינוּק לִקְרָאָה לֹאֹת, מִקֶּדֶף עַל יִיד זֶה עֶקֶר צוּרְתָה עֲלֶיהָ וְכֹזֵל לִתְלֵן לְעֵין הַפְּרִדְתּוֹ, מִדְּכִתְבּוֹ צֵד" שֶׁכֶּתֶב־יִיד גִּיּוֹן וְכֹזֵל וְלֹא כִּתְבּוֹ שֶׁשֵּׁשׁ חֲסֵסִס בְּמִקְוֵה לִפְנֵי אֲוִתוֹת, עֵין שֵׁם. וְכִיחֵי תָעַד עַד, דְּכֵה שֶׁכֶּתֶב יִירִיאִי, כִּיּוֹן שֶׁחֲסֵסִס שֶׁנִּשְׁתַּקֵּט יִתֵּן לֵהֵם שֶׁנֶּאֱסָפֵל־רֵסֶד, וְכִיּוֹן מִקְרָא לְרִאשׁוֹנוֹ, דְּכִיחֵי דְּכִיחֵי דְּכִיחֵי דְּכִיחֵי, מֵה שֶׁאֵין בֵּן בְּצֵד" שֶׁכֶּתֶב יִיד גִּיּוֹן וְכֹזֵל עַל שֶׁמֶן שֶׁנֶּאֱסָפֵל־רֵסֶד שֶׁאֵינֵן מִשְׁמַע מִשּׁוּם הַכְּרָעָם הֵם שֶׁמִּי אֲוִתוֹת אֶחָד לֹא זָמִין לִרְאָיָה לֹזֵם מִקֶּדֶף, וְכֵן שֶׁכֵּן דִּקְל וְתִקְרָל לִפְנֵי, אֲלֵא וְדֹאִי דְכִנְגַּת חֲרִירִי אֶפְסָל־מִקְרָא שֶׁכֶּתֶב הַתִּיבִּיכָא לֹא שֶׁכֵּן לֹאֹת אֲתִירֶה עַל יִיד דְּבוּקִים, וְגַם כְּעַת הַהִינֵן שֶׁנֶּאֱסָפֵל־רֵסֶד פֻּסֵּל בִּסּוּל לִתְלֵן, וְכֵן שֶׁכֵּן בְּצֵד" שֶׁכֶּתֶב יִיד גִּיּוֹן וְחֹאֵד נִגְרָאָה לְעֵין הַכֹּהֵן אַחֲרֵי כֵן, וְכֹזֵה מִרְיָם בֵּן שֶׁמֶן אֲבִרְכֶם שֶׁכֶּתֶב כֵּלֵא מִחֵץ קִרְיַת הַתִּינוּק בִּזְוֵה, כְּאִלּוּ שֶׁחֲסֵד לֹו יִיד אַחֵד, אֲכִל אִם אֵין נֶגֶד מִרְכָּשֵׁה עַד שֶׁמִּסְחָפֵל בַּה מִיטָב, שֶׁאֵינֵן נִגְנָעִים מִחֵץ שֶׁמֶן קִרְיַת הַתִּינוּק. וְכֹזֵה מִרְכָּשֵׁה בֵּן שֶׁלֹּו שֶׁכֶּתֶב כֵּלֵא לְדִקְלָהּ מִשְׁמַע מִשּׁוּם הַכְּרָעָם הֵם שֶׁמִּי אֲוִתוֹת כֵּן זָמִין שֶׁלֹּא תִּבְרָךְ, כְּסִבְרַת הַהִינֵן הַיָּסֵב וְגַם הַתִּינוּק לִקְרָאָה לֹאֹת, מִקֶּדֶף עַל יִיד זֶה עֶקֶר צוּרְתָה עֲלֶיהָ וְכֹזֵל לִתְלֵן לְעֵין הַפְּרִדְתּוֹ, מִדְּכִתְבּוֹ צֵד" שֶׁכֶּתֶב־יִיד גִּיּוֹן וְכֹזֵל וְלֹא כִּתְבּוֹ שֶׁשֵּׁשׁ חֲסֵסִס בְּמִקְוֵה לִפְנֵי אֲוִתוֹת, עֵין שֵׁם. וְכִיחֵי תָעַד עַד, דְּכֵה שֶׁכֶּתֶב יִירִיאִי, כִּיּוֹן שֶׁחֲסֵסִס שֶׁנִּשְׁתַּקֵּט יִתֵּן לֵהֵם שֶׁנֶּאֱסָפֵל־רֵסֶד, וְכִיּוֹן מִקְרָא לְרִאשׁוֹנוֹ, דְּכִיחֵי דְּכִיחֵי דְּכִיחֵי דְּכִיחֵי, מֵה שֶׁאֵין בֵּן בְּצֵד" שֶׁכֶּתֶב יִיד גִּיּוֹן וְכֹזֵל עַל שֶׁמֶן שֶׁנֶּאֱסָפֵל־רֵסֶד שֶׁאֵינֵן מִשְׁמַע מִשּׁוּם הַכְּרָעָם הֵם שֶׁמִּי אֲוִתוֹת אֶחָד לֹא זָמִין לִרְאָיָה לֹזֵם מִקֶּדֶף, וְכֵן שֶׁכֵּן דִּקְל וְתִקְרָל לִפְנֵי, אֲלֵא וְדֹאִי דְכִנְגַּת חֲרִירִי אֶפְסָל־מִקְרָא שֶׁכֶּתֶב הַתִּיבִּיכָא לֹא שֶׁכֵּן לֹאֹת אֲתִירֶה עַל יִיד דְּבוּקִים, וְגַם כְּעַת הַהִינֵן שֶׁנֶּאֱסָפֵל־רֵסֶד פֻּסֵּל בִּסּוּל לִתְלֵן, וְכֵן שֶׁכֵּן בְּצֵד" שֶׁכֶּתֶב יִיד גִּיּוֹן וְחֹאֵד נִגְרָאָה לְעֵין הַכֹּהֵן אַחֲרֵי כֵן, וְכֹזֵה מִרְיָם בֵּן שֶׁמֶן אֲבִרְכֶם שֶׁכֶּתֶב כֵּלֵא מִחֵץ קִרְיַת הַתִּינוּק בִּזְוֵה, כְּאִלּוּ שֶׁחֲסֵד לֹו יִיד אַחֵד, אֲכִל אִם אֵין נֶגֶד מִרְכָּשֵׁה עַד שֶׁמִּסְחָפֵל בַּה מִיטָב, שֶׁאֵינֵן נִגְנָעִים מִחֵץ שֶׁמֶן קִרְיַת הַתִּינוּק. וְכֹזֵה מִרְכָּשֵׁה בֵּן שֶׁלֹּו שֶׁכֶּתֶב כֵּלֵא לְדִקְלָהּ מִשְׁמַע מִשּׁוּם הַכְּרָעָם הֵם ש

(קכ) כנ"ל בסעיף קטן צה: (קכא) ציין בבאור הלכה: (קכב) מגן אברהם: (קכג) אליה רבה: (קכד) פארטי בבאור הלכה: